กสม. ๓
ข้อเสนอแนะ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓)

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อเสนอแนะ ที่ ๒๔๓/๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณี กฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๖

ผู้ร้อง -

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้จัดทำข้อเสนอแนะ

ผู้ถูกร้อง -

๑. ความเป็นมา

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) พิจารณาเห็นว่า เดิมคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ได้ออกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้ “โรคเอดส์” เป็นลักษณะต้องห้ามในการสมัครเพื่อรับคัดเลือกบรรจุเป็นนักเรียนหรือเข้ารับราชการตำรวจ และกำหนดคุณสมบัติบางประการตามบัญชีโรคหรืออาการที่ไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ อาทิ ส่วนสูงขั้นต่ำ เกณฑ์อายุในการรับสมัคร คุณสมบัติที่เกี่ยวเนื่องกับความพิการบางประการ ภาวะกะเทย (hermaphrodism) และอนุญาตให้คณะกรรมการแพทย์โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าโรคหรืออาการอื่นใดไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสาม แม้ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ก.ตร. ได้ออกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่ยังคงกำหนดให้โรคเอดส์และ/หรือติดเชื้อเอชไอวีเป็นโรคหรืออาการที่เป็นลักษณะต้องห้ามในการเข้าเป็นข้าราชการตำรวจ อันอาจเข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติอยู่เช่นเดิม

/กสม. ...

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ จึงมีมติให้ศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒

๒. การดำเนินการ

กสม. ได้พิจารณาศึกษาจากข้อเท็จจริง การประชุมรับฟังความคิดเห็น ข้อกฎหมาย หลักการ แนวคิด ทฤษฎี พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เอกสาร งานวิจัย และแนวทางคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๒.๑ ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๒.๑.๑ รายงานผลการตรวจสอบของ กสม. ที่ ๔๑๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ กรณีบุคคลไม่ผ่านการตรวจร่างกายตามกฎ ก.ตร. พ.ศ. ๒๕๔๗ และถูกปฏิเสธการบรรจุแต่งตั้ง เนื่องจากเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดย กสม. มีมติว่า การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิเสธการแต่งตั้งผู้เสียหายเข้ารับราชการตำรวจเพราะเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้เสียหาย แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและโรงพยาบาลตำรวจจะเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับราชการตำรวจควรคำนึงถึงสมรรถภาพ รวมถึงความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการในลักษณะของการใช้กองกำลังตำรวจได้อย่างเต็มที่ อันเข้าข้อยกเว้นให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า[๑]

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. แต่ ก.ตร. มีมติเห็นชอบให้คงโรคเอดส์ไว้ในกฎ ก.ตร. พ.ศ. ๒๕๔๗ และในบัญชีโรคหรืออาการที่ไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ โดยให้เหตุผลว่า **เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมตามความจำเป็นตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแล้ว มิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในด้านสุขภาพหรือสมรรถภาพแต่อย่างใด**[๒] เพราะการเป็นข้าราชการตำรวจนั้น จำเป็นต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความพร้อมกว่าหรือดีที่สุด

/ทั้งด้าน...

---

[๑] มาตรา ๒๗ วรรคห้า บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนเกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

[๒] บันทึกข้อความ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๙.๒๔๑/๓๙๘๒ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ

ทั้งด้านสุขภาพกายและจิตใจที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ได้โดยทันที และทนทานต่อทุกสถานการณ์ในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เร่งด่วน ยากลำบาก คับขัน และมีแรงบีบคั้นของสังคม เพื่อบรรลุต่อความคาดหวังของประชาชน

๒.๑.๒ รายงานผลการตรวจสอบของ กสม. ที่ ๙/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ กรณีกล่าวอ้างว่ากองทัพอากาศประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ โดยกำหนดเงื่อนไขให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และกฎกระทรวงกำหนดให้ภาวะกะเทยเป็นโรคซึ่งไม่สามารถเข้ารับราชการได้ ซึ่ง กสม. มีมติว่า การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีข้อเสนอแนะให้กระทรวงกลาโหมยกเลิกคำว่า ภาวะกะเทย จากบัญชีโรคหรือสภาพร่างกายหรือสภาพจิตใจซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และยกเลิกเงื่อนไขการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในการรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการทหาร

๒.๑.๓ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ [redacted] ซึ่งผู้เสียหายตามรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. ที่ ๔๑๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้ฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับพวกต่อศาลปกครอง โดยศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า แม้คณะรัฐมนตรีจะมีมติเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ให้โอกาสหน่วยงานรัฐรับบุคคลผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้เสพหรือติดยาเสพติดและพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติดให้โทษเข้าทำงาน อย่างไรก็ดี มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางปฏิบัติในฐานะเป็นคำสั่งของผู้บังคับบัญชา อันมีลักษณะเป็นดุลพินิจที่ต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผล และเป็นเพียงนโยบายที่กำหนดในการให้โอกาสแก่บุคคลเข้าทำงานเท่านั้น แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย การกำหนดข้อห้ามลักษณะดังกล่าวตามมาตรา ๔๘ ประกอบกฎ ก.ตร. พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๑๔) และบัญชีโรคหรืออาการที่ไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ ข้อ ๑๑.๘.๕ จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามความจำเป็นกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นข้าราชการตำรวจและอยู่ภายใต้ขอบเขตของอำนาจกฎหมายทุกประการ **มิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่ให้โอกาสแก่ผู้เป็นโรคเอดส์หรืออ้างเหตุแห่งการเป็นโรคดังกล่าวมาจำกัดสิทธิในการเข้าทำงาน** อันจะเป็นการขัดกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ เนื่องจากโรงพยาบาลตำรวจได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการรับราชการตำรวจว่า การปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจไม่เป็นเวลาอาจส่งผลต่อการพักผ่อนไม่เพียงพอ และตรวจติดตามการรักษาไม่ได้ตามที่แพทย์นัด ตลอดจนไม่สามารถรับประทานยาต้านไวรัสได้อย่างสม่ำเสมอ อันเป็นผลเสียต่อผู้ติดเชื้อเอง จึงเป็นดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมาย

/๒.๒ การประชุม...

หรือคำสั่ง (เรื่องการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี กรณีกล่าวอ้างว่า กฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี)

๒.๒ การประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ สำนักงาน กสม.

๒.๒.๑ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้แทนโรงพยาบาลตำรวจชี้แจงตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ที่ [redacted] โดยอ้างถึงเหตุสมรรถนะและวินัยของผู้สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจเป็นสำคัญ และยกสถิติของข้าราชการตำรวจว่ามักขาดการพบแพทย์ตามนัดและรับยาอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุของภารกิจหน้าที่ หรือการกังวลว่าจะถูกตีตรา ที่มักเกิดจากเหตุส่วนตัวของบุคคล ทำให้บางส่วนไม่สามารถเข้ารับการรักษาและรับประทานยาต้านไวรัสเอชไอวีได้อย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่ออัตราไวรัสเอชไอวีในร่างกาย อีกทั้งในด้านการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าผู้บังคับบัญชายังคงมอบหมายให้ตำรวจที่ติดเชื้อเอชไอวีปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ไม่มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ เพื่อป้องกันการตีตราว่าเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี

๒.๒.๒ ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย และผู้แทนสถาบันเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมด้านเอชไอวี ให้ข้อมูลว่า ก่อนหน้านี้ปัญหาดังกล่าวอาจมาจากแพทย์ต้องนัดผู้ติดเชื้อเอชไอวีเพื่อให้มารับยาต้านไวรัสเอชไอวีบ่อยครั้ง (มากกว่า ๒ ครั้งต่อปี) เนื่องจากขาดแคลนพื้นที่จัดเก็บคลังยา และต้องรับประทานยาวันละ ๒ เม็ด แต่ปัจจุบันมีการบริหารคลังยาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยาตัวใหม่ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอนุมัติสิทธิให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้รับนั้น สามารถลดการบริโภคเหลือเพียงวันละ ๑ เม็ด เมื่ออาการเสถียรแล้วสามารถลดการพบแพทย์เพื่อติดตามอาการเหลือเพียงปีละ ๑-๒ ครั้งเท่านั้น และจะมีค่า CD4 หรือภูมิคุ้มกันเทียบเท่าคนปกติ ในทางกลับกัน การไม่อนุมัติให้ลางานเพื่อไปพบแพทย์ หรือการที่บุคคลตีตราตนเองจนไม่ยอมมาพบแพทย์ จะทำให้ขาดการรักษาและภูมิคุ้มกันตกจนส่งผลให้เข้าสู่สภาวะเอดส์ได้ ทั้งนี้ เมื่อสามารถกดไวรัสเอชไอวีจนอยู่ในจุดที่ไม่สามารถตรวจจับหาเชื้อได้ (undetectable) บุคคลผู้นั้นก็จะไม่แพร่เชื้อ (untransmittable) หรือที่เรียกว่า U=U และสามารถทำงานได้เหมือนกับคนทั่วไป รวมถึงการดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการตำรวจ หรือทำหน้าที่ฝ่ายปราบปรามได้

นอกจากนี้ เดิมกองทัพของต่างประเทศก็ดกันไม่รับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพอย่างเด็ดขาด แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มเริ่มรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี อาทิ สหราชอาณาจักรรับกลุ่ม U=U หรือสหรัฐอเมริกาที่ศาลสูงตัดสินว่า นโยบายการกีดกันผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพเป็นการเลือกปฏิบัติ

๒.๒.๓ ประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ ภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ให้ข้อมูลว่า ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๓ มี ๒๒ หน่วยงานเข้าร่วม รวมถึงกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพันธกิจ รวมถึงการขจัดนโยบายที่เลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีด้วยการเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ตลอดจนการทบทวนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ในทางสากล จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานจำเป็นต้องทบทวนและแก้ไข

/กฎระเบียบ...

กฎระเบียบดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจตามยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๓ ทั้งนี้ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า บัญญัติข้อยกเว้นในการเลือกปฏิบัติในเรื่องสมรรถนะของทหาร ตำรวจ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ แต่เมื่อรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะพบว่า การเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะ และสามารถควบคุมเชื้อได้

๒.๓ พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๓.๑ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

๒.๓.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR)

๒.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒.๔.๒ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๔.๓ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๕ การดำเนินการของต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า หลายประเทศเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพหรือกองกำลังต่าง ๆ รวมถึงการเป็นตำรวจ ซึ่งเป็นพัฒนาการที่ส่งเสริมสิทธิในการทำงานของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมากขึ้น โดยมีแนวทางโดยสังเขป ดังนี้

๒.๕.๑ สหราชอาณาจักรประกาศใช้นโยบายอนุญาตให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่รับประทานยาต้านไวรัสสม่ำเสมอ และผลตรวจเลือดไม่พบเชื้อเอชไอวี[๓] สามารถเข้าร่วมกองทัพได้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป[๔] สำหรับตำรวจไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวอย่างชัดแจ้ง และไม่มีข้อจำกัดด้านอายุหรือน้ำหนักที่เข้มงวดเท่าของไทย[๕]

/๒.๕.๒ สหรัฐอเมริกา...

---

[๓] *Armed Forces make major changes to end HIV being a barrier to service*, by Ministry of Defence, (๑ ธันวาคม ๒๕๖๔), สืบค้นจาก https://www.gov.uk/government/news/armed-forces-make-major-changes-to-end-hiv-being-a-barrier-to-service, เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖

[๔] *Final barriers removed for Armed Forces personnel with HIV*, by Ministry of Defence (๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕), สืบค้นจาก https://www.gov.uk/government/news/final-barriers-removed-for-armed-forces-personnel-with-hiv, เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

[๕] *Eligibility and Medical*, by Police Recruitment, สืบค้นจาก https://police-recruitment.co.uk/eligibility-and-medical/, เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๒.๕.๒ สหรัฐอเมริกา ศาลมีคำตัดสินคดี [redacted] เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๕ ว่า กฎการห้ามผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพอย่างเด็ดขาดและการปลดผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีออกจากการเข้าร่วมกองทัพเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล[๖] นำไปสู่การยกเลิกข้อห้ามดังกล่าวของกระทรวงกลาโหมสหรัฐในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ ที่อนุญาตให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับการยืนยันว่าตรวจไม่พบเชื้อเอชไอวีแล้ว สามารถแจ้งความจำนงในการปฏิบัติงานต่อไป โดยอาจปรับให้อยู่ในหน่วยงานที่เหมาะสม หรือรับประกันว่าจะไม่ถูกปลดหรือไล่ออกจากงาน[๗]

๒.๕.๓ สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกายกเลิกการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ติดเชื้อเอชไอวีในการเข้าร่วมกองทัพหรือกองกำลังอื่น ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยหน่วยงานตำรวจได้ใช้นโยบายดังกล่าวมาก่อนแล้วตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕[๘] ซึ่งกำหนดเงื่อนไขว่าบุคคลดังกล่าวต้องเข้ารับการรักษามาไม่ต่ำกว่า ๑๒ เดือน และตรวจไม่พบเชื้อเอชไอวี แต่จะได้รับคะแนนเพื่อประเมินสมรรถนะในส่วนนี้เพียง ๒ ใน ๓ เท่านั้น[๙] จึงยังคงมีการบังคับตรวจหาเชื้อเอชไอวีในการรับสมัครและแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ได้พิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน เอกสารที่เกี่ยวข้องและความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และแนวปฏิบัติระหว่างประเทศแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวมีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

/๓.๑ เหตุแห่ง...

---

[๖] *Federal Court Strikes Down Pentagon's Discriminatory Restrictions on Military Service of People Living with HIV as Arbitrary and Unconstitutional; Hailed by Lambda Legal as "Landmark Victory"*, by Lambda Legal, (๗ เมษายน ๒๕๖๕), สืบค้นจาก https://lambdalegal.org/newsroom/us_20220407_federal-court-strikes-down-pentagons-discriminatory-restrictions-on-military-service-of-people-living-with-hiv/, เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

[๗] *Department of Defense Updates Policy on HIV-Positive Service Members*, by U.S. Department of Defense, (๗ มิถุนายน ๒๕๖๕), สืบค้นจาก https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3055795/department-of-defense-updates-policy-on-hiv-positive-service-members, เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

[๘] *Defense Minister Lecornu: "HIV-positive people will be able to join the Armed Forces"*, by NOVA.NEWS, France, (๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖), สืบค้นจาก https://www.agenzianova.com/en/news/france-defense-minister-lecornu-HIV-positive-people-will-be-able-to-join-the-armed-forces/, เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

[๙] *France to lift ban on HIV Positive people joining the military in landmark move*, by GCN, (๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖), สืบค้นจาก https://gcn.ie/france-lift-ban-hiv-positive-people-military/, เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๓.๑ เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสาม

๓.๑.๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสาม[๑๐] บัญญัติหลักการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลไว้ โดยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ ซึ่งครอบคลุมถึง**สภาพทางกายหรือสุขภาพ**ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกติกา ICESCR ข้อ ๒[๑๑] ซึ่งรับรองหลักการห้ามเลือกปฏิบัติไว้ครอบคลุมรวมถึง**สถานะอื่น**

๓.๑.๒ เมื่อพิจารณากรณีการจำกัดสิทธิในการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการตำรวจ ซึ่งถือเป็นสิทธิในการทำงานตามข้อ ๖ แห่งกติกา ICESCR[๑๒] ที่รับรองสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพโดยงานซึ่งตนเลือกหรือรับอย่างเสรี และเมื่อพิจารณาประกอบกับความเห็นทั่วไปลำดับที่ ๑๘ (General Comment No. 18) ของคณะกรรมการประจำกติกา ICESCR ซึ่งอธิบายสิทธิในการทำงานตามข้อ ๖ แห่งกติกา ICESCR เพิ่มเติมไว้ในหมวด “การเข้าถึงสิทธิการทำงาน (Accessibility)” และได้ขยายความหลักการไม่เลือกปฏิบัติตามที่ปรากฏในข้อ ๒ แห่งกติกา ICESCR ว่า สิทธิในการทำงานนั้น จะต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยประการทั้งปวง ซึ่งครอบคลุมถึง**เหตุแห่งสุขภาพ (และรวมถึงผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์)**[๑๓] ด้วยเหตุนี้ นโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิในการทำงานที่มีการเลือกปฏิบัติอันเกิดจากการที่บุคคลเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงาน หรือใช้เป็นเงื่อนไขในการสมัครเข้าทำงาน หรือใช้เป็นเงื่อนไขในการผ่านการทดลองงานหรือการตรวจในขณะทำงาน **จึงถือเป็นนโยบายที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งสุขภาพและเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน**

๓.๑.๓ จากการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เหตุผลเช่นเดียวกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ [redacted]

/และแจ้งว่า...

---

[๑๐] มาตรา ๒๗ วรรคสาม การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใดจะกระทำมิได้

[๑๑] ข้อ ๒ วรรคสอง รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันว่าสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกานี้จะใช้ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือสังคมดั้งเดิม ทรัพย์สินกำเนิดหรือสถานะอื่น

[๑๒] ข้อ ๖ รัฐภาคีแห่งกติการนี้รับรองสิทธิในการทำงาน ซึ่งรวมทั้งสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพโดยงานซึ่งตนเลือกหรือรับอย่างเสรี และจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมในการปกป้องสิทธินี้

[๑๓] ความเห็นทั่วไปลำดับที่ ๑๘ (General Comment No.18) ของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม, ย่อหน้าที่ ๑๒ (ข) (i).

และแจ้งว่า มีข้าราชการตำรวจที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีอย่างน้อย ๕ รายที่ไม่สามารถไปพบแพทย์ได้ในระยะเวลา ๒ เดือน และมี ๒ รายที่ขาดยาต้านไวรัสเอชไอวีจนติดเชื้อฉวยโอกาส ทำให้ต้องคงกฎ ก.ตร. ในเรื่องดังกล่าวไว้เพื่อคัดเลือกบุคคลที่พร้อมที่สุดในการเข้ารับราชการตำรวจ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการ โดยอ้างข้อยกเว้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า[๑๔]

๓.๑.๔ กสม. เห็นว่า เหตุผลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับองค์ความรู้ทางการแพทย์ในปัจจุบัน ตามที่ผู้แทนจากกรมควบคุมโรค โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย และสถาบันเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมด้านเอชไอวี ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถรับประทานยาต้านไวรัสเอชไอวีเพียงวันละ ๑ เม็ด และเมื่อสามารถควบคุมเชื้อไวรัสเอชไอวีและมีค่า CD4 ในเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน สามารถไปพบแพทย์เพื่อรับยาเพียงปีละ ๑-๒ ครั้งเท่านั้น ส่วนเหตุแห่งการขาดนัดพบแพทย์และรับยาเป็นเรื่องปัจจัยส่วนตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งหน่วยงานราชการหรือนายจ้างควรให้ความสำคัญกับสิทธิในการลา อันเป็นสิทธิตามกฎหมาย รวมถึงแพทย์ควรให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องและพบแพทย์ตามนัด เพื่อที่จะสามารถควบคุมไวรัสเอชไอวีจนอยู่ในระดับ U=U ได้ในที่สุด อย่างไรก็ดี การปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อข้าราชการที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวียังสามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ โดยในปี ๒๕๖๒ มีข้าราชการตำรวจประมาณ ๑,๖๐๐ ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลตำรวจ[๑๕] อีกทั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังหลีกเลี่ยงการโยกย้ายแผนกเพื่อไม่ให้เป็นการตีตราว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ป่วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี**ไม่ได้ส่งผลต่อสมรรถภาพ**ในการปฏิบัติหน้าที่

๓.๑.๕ ทั้งนี้ การนำแนวทางตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ [redacted] มากำหนดหลักเกณฑ์ห้ามรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้ารับราชการตำรวจนั้นเป็นสิ่งที่พึงระวัง เนื่องจากคำพิพากษาดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะรายบุคคล นอกจากนี้ ภายหลังจากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาแล้ว ทางการแพทย์ได้พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีมาโดยตลอด อีกทั้งในหลายประเทศได้เปลี่ยนแนวคิดในการรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพหรือกองกำลังต่าง ๆ อาทิ แนวปฏิบัติของสหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้นำหลัก U=U มาใช้ในการประเมินสมรรถภาพผู้สมัครเข้ากองพล หรือตามคำพิพากษาของศาลสูงสหรัฐอเมริกาที่ตัดสินว่าการกีดกันบุคคลเข้าร่วมกองทัพ หรือให้ออกจากกองกำลังพล ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

/๓.๑.๖ องค์การ...

---

[๑๔] อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๑

[๑๕] รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๓.๑.๖ องค์การอนามัยโลกได้ออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของการยับยั้งการแพร่ไวรัสเอชไอวีต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของปัจเจกชนและลดการแพร่เชื้อ (The Role of HIV Viral Suppression in Improving Individual Health and Reducing Transmission: Policy Brief) เมื่อปี ๒๕๖๖ ซึ่งได้ปรับปรุงนิยามคำว่า "Undetectable" ในทางการแพทย์ว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ไม่พบเชื้อไวรัสในชุดทดสอบ จะมีความเสี่ยงที่จะส่งต่อไวรัสให้คู่นอนเท่ากับร้อยละศูนย์ รวมถึงมีความเสี่ยงต่ำมากที่จะส่งต่อไวรัสให้แก่บุตรทางน้ำนม หรือแม้แต่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีเชื้อไวรัสอยู่ที่ระดับ "Suppressed" (ตรวจพบไวรัสเอชไอวีในเลือด แต่อยู่ที่ระดับเท่ากับหรือต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ตัว/มิลลิลิตร) มีความเสี่ยงต่ำมากที่จะแพร่เชื้อให้แก่คู่นอนหรือบุตรทางน้ำนมเช่นเดียวกัน จึงเห็นได้ว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่รับประทานยาอย่างต่อเนื่อง แม้จะไม่อยู่ในภาวะ U=U แต่ก็มีความเสี่ยงต่ำที่จะแพร่เชื้อให้แก่ผู้อื่น และสามารถใช้ชีวิตเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป[๑๖] ซึ่งสนับสนุนเหตุผลของกรมควบคุมโรค คณะอนุกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย และสถาบันเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมด้านเอชไอวี ด้วยเหตุนี้ **การจำกัดสิทธิของบุคคลไม่ให้เข้ารับราชการตำรวจด้วยเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี จึงถือเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยสภาพทางกายและสุขภาพ** ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสาม

๓.๒ ข้อยกเว้นในการเลือกปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า

๓.๒.๑ การจำกัดสิทธิของบุคคลไม่ให้เข้ารับราชการตำรวจด้วยเหตุแห่งสุขภาพเพราะการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แต่ประเด็นดังกล่าวอาจถูกยกเว้นได้ตามมาตรา ๒๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุเกี่ยวกับสมรรถภาพ ตามนัยคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ [redacted] ซึ่งอ้างถึงเหตุสมรรถภาพและวินัยของผู้สมัครเข้ารับราชการตำรวจเป็นสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติต่อข้าราชการตำรวจที่ติดเชื้อเอชไอวี จะเห็นได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้นำประเด็นสมรรถภาพมาใช้พิจารณาในการสับเปลี่ยน โยกย้ายตำแหน่ง หรือพิจารณาให้ออกจากราชการ ย่อมแสดงให้เห็นว่าเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่ได้ส่งผลต่อสมรรถภาพและวินัยตามที่ได้กล่าวอ้าง ตลอดจนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติของต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงหลังก็แสดงให้เห็นว่า การเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่ส่งผลต่อสมรรถภาพทางกายหรือสุขภาพอย่างมีนัยยะสำคัญที่จะส่งผลต่อความพร้อมทั้งทางกายและจิตใจ

/๓.๒.๒ เมื่อพิจารณา...

---

[๑๖] WHO, 'The Role of HIV Viral Suppression in Improving Individual Health and Reducing Transmission: Policy Brief' (2023). p 5-6, 12.

๓.๒.๒ เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นหลักทั่วไปในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ โดยต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ดังนั้น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพอันจะกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามมาตรา ๒๗ วรรคห้า ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรมในฐานะที่เป็นเกณฑ์การตรากฎหมาย ได้แก่ หลักเงื่อนไขตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพต้องมีผลเป็นการทั่วไป หลักการระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และหลักความได้สัดส่วนซึ่งประกอบด้วย หลักแห่งความเหมาะสม หลักแห่งความจำเป็น และหลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ[๑๗] การนำมาตรา ๒๗ วรรคห้า มาใช้ในการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจำเป็นต้องมีเหตุผลที่เพียงพอ เนื่องจากเป็นข้อยกเว้นในการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ การกระทำดังกล่าวจะกระทำได้เมื่อมีเหตุผลสำคัญที่หลีกเลี่ยงมิได้ แม้ศาลปกครองสูงสุดจะเคยวินิจฉัยถึงข้อยกเว้นที่ให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพได้เพราะความจำเป็นในการปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวกับสมรรถภาพตามมาตรา ๒๗ วรรคห้า ก็ตาม แต่เมื่อสภาพการณ์อันเป็นเหตุแห่งการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบัน ที่ทำให้กองทัพตลอดจนหน่วยงานตำรวจเข้าใจถึงภาวการณ์ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีว่าไม่ส่งผลต่อสมรรถนะในการทำงาน และในต่างประเทศได้เปลี่ยนแนวปฏิบัติโดยเริ่มรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าร่วมกองทัพหรือหน่วยงานตำรวจ รวมถึงการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปฏิบัติให้เห็นว่า การเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่กำลังรับราชการตำรวจ จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุที่เคยเป็นข้อยกเว้นในการเลือกปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้หมดไปแล้ว

๓.๒.๓ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น กสม. จึงเห็นว่า **ในปัจจุบัน การเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่อาจนำมากำหนดเป็นข้อยกเว้นในการเลือกปฏิบัติหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า** เพราะไม่กระทบต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและโรงพยาบาลตำรวจอ้างเหตุของการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการไม่รับบุคคลเข้ารับราชการเพราะเหตุเกี่ยวกับสมรรถภาพทางกาย จึงเป็นการไม่คำนึงถึงการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานตามยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๓ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการลดทอนการเลือกปฏิบัติอันเกี่ยวเนื่องจากเอชไอวีและเพศภาวะไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

/ตามค่าเป้าหมาย...

---

[๑๗] [redacted] (๒๕๕๒). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือกฎหมายวิญญูชน. หน้า ๒๖๘ – ๒๗๓.

ตามค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๘ โดยยังคงมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการคัดเลือกเข้าทำงาน อันส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจดังกล่าว[๑๘]

๓.๒.๔ นอกจากนี้ กสม. เห็นว่า เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติมิได้จำกัดเฉพาะที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเหตุอื่น ๆ ด้วย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคห้า กำหนดข้อยกเว้นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากขึ้นโดยมิให้ถือว่าเป็นเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติแล้ว กรณีดังกล่าวจึงอาจนำไปสู่ข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติได้อีก ประกอบกับในปัจจุบัน มีการเสนอร่างกฎหมายกลางที่มีเนื้อหาในการขจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน[๑๙] จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๒ ดังนี้

๔.๑ ให้คณะกรรมการข้าราชการตำรวจยกเลิกการกำหนดโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อเอชไอวีในบัญชีโรค อาการ ภาวะอื่นใด หรือมีลักษณะต้องห้าม ที่ไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ ตามข้อ ๒ (๑๔) แนบท้ายกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ และยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในทุกกรณี รวมทั้งห้ามกำหนดนโยบายโยกย้ายข้าราชการตำรวจผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการ หรือไล่ออกจากราชการ ด้วยเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี

/๔.๒ ให้คณะ...

---

[๑๘] คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์, แผนปฏิบัติการยุติปัญหาเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖–๒๕๖๙. (๒๕๖๖), สืบค้นจาก http://utoapp.moph.go.th/e_doc/views/uploads/64acc23133dc7-e416518ab6594503b7eef6bf9aa40bde-1470.pdf, เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖, หน้า ๕.

[๑๙] มีการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ ๓ ฉบับ ได้แก่ ฉบับของประชาชนซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของนายกรัฐมนตรี ฉบับของพรรคการเมืองที่เสนอโดย[redacted]และฉบับของกระทรวงยุติธรรม

๔.๒ ให้คณะกรรมการแพทย์ โรงพยาบาลตำรวจ ปรับปรุงกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมถึงบัญชีโรค อาการ ภาวะอื่นใดหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ไม่ควรเป็นข้าราชการตำรวจ ตามข้อ ๒ (๑๔) แนบท้ายกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ ให้ทันสมัย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งสุขภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสาม

๔.๓ ระหว่างดำเนินการตามข้อ ๔.๒ ให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ซึ่งมีหน้าที่กำกับติดตามยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๓ มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐยกเลิกการกำหนดให้โรคเอดส์และผู้ติดเชื้อเอชไอวีเป็นคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือบัญชีแนบท้ายในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์แห่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่มีเป้าหมายในการลดการเลือกปฏิบัติอันเกี่ยวเนื่องจากเอชไอวีและเพศภาวะ

๔.๔ ให้นายกรัฐมนตรีเร่งพิจารณาลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ฉบับของประชาชน เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และให้คณะรัฐมนตรีเร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. .... ฉบับของกระทรวงยุติธรรม เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ให้มีเนื้อหาครอบคลุมถึงประเด็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งสุขภาพและการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	**ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
นางปรีดา คงแป้น	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	**กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**